

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formålet med lovforslaget

Ved lov nr. 335 af 18. maj 2005 om ændring af folkeskoleloven (Mere frit skolevalg inden for og over kommunegrænser) blev der indsat bestemmelser om frit skolevalg i folkeskoleloven. Efter disse bestemmelser har forældre i almindelighed krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, hvis der er plads på den ønskede skole. Med hensyn til gældende ret henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Efter § 2, stk. 3, i ovennævnte lov skal undervisningsministeren fremsætte forslag om revision af loven senest i folketingsåret 2007/08.

Med nærværende lovforslag foreslås det, at lovrevisionen udsættes til folketingsåret 2011/12.

2. Evaluering af mere frit skolevalg

Regeringen og partierne bag folkeskoleloven (Venstre, Konservative, Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti) indgik i 2004 aftale om at udvide forældrenes ret til at vælge folkeskole til deres børn. Det blev i tilknytning hertil aftalt, at den nævnte lovændring om mere frit skolevalg skal optages til revision i folketingsåret 2007/08 med henblik på at vurdere lovens samlede virkninger, herunder særligt med fokus på sammenhængen mellem frit valg af skole og kommunernes integrationsarbejde samt indsatsen mod ghettodannelse.

I oktober 2005 nedsatte Undervisningsministeriet et udvalg med repræsentanter fra KL, Danmarks Skolelederforening, Lederforeningen og Skole og Samfund samt Ministeriet for flygtninge, indvandrere og integration. Udvalgets opgave har været at analysere virkningerne af frit skolevalg. Fokus har i denne henseende særligt været rettet mod sammenhængen mellem frit valg og kommunernes integrationsarbejde samt indsatsen mod ghettodannelse. Til brug for udvalgets arbejde er der foretaget en evaluering af det frie skolevalg. Den foretagne evaluering har også inkluderet en

foreløbig vurdering af effekterne i forhold til ændret elevsammensætning som følge af lov nr. 594 af 24. juni 2005 om styrket undervisning i dansk som andetsprog.

Resultaterne af evalueringen fremgår af rapporten om *Evaluering af mere frit skolevalg* (Rambøll Management, april 2007). Rapporten viser følgende hovedtendenser:

- At lovændringen for de fleste kommuner og skoler har haft begrænset betydning, men dog en svag stigning i brugen af frit skolevalg.
- At loven har haft størst betydning for ressourcetsvage og tosprogede elever, der nu har krav på optagelse, hvis der objektivt set er ledig plads på den valgte skole.
- At der er udbredt opbakning til det frie skolevalg blandt såvel etnisk danske som tosprogede forældre.
- At tosprogede forældre i højere grad end etnisk danske forældre søger til skoler med lav koncentration af tosprogede, og at de tillige lægger mere vægt på karaktergennemsnit end etnisk danske forældre.
- At det vurderes, at skoleledernes mulighed for afslag af pædagogiske grunde før lovændringen nogle steder har bidraget til at opretholde en høj grad af segregering mellem skolerne i kommunen.
- At afskaffelsen af skoleledernes mulighed for at give afslag på skoleskift af pædagogiske hensyn reelt har givet et friere valg af skole, men også mindsket skolelederens mulighed for at beskytte sårbare klasser og forhindre nogle elevers gentagne skoleskift (skolezapning).
- At skolezapning har vist sig ikke at finde sted i større omfang.
- At skolelederen stadig har en uformel rolle ved at forsøge at fastholde elever – eller ved at tale elever fra at vælge skolen.
- At der er en stærk sammenhæng mellem skolernes andel af tosprogede elever og skolernes evne til at tiltrække og fastholde elever.